

Historian suullinen valintakoe (koevalinnan toinen vaihe)

23.6.2020

Tehtävät

Tehtävä 1

Kirjallisen kokeen eläinten ja ihmisten suhdetta koskevat lainaukset ovat melko pitkältä ajanjaksolta, yli 200 vuoden ajalta. Miten ja miksi ne sinusta laajalti ottaen ovat muuttuneet, eli miten sinä näkisit tuon ajallisen muutoksen vaikutuksen lainausten sisältöihin?

Tehtävä 2

Merirosvousta käsittelevässä tehtävässä oli kaksi suhteellisen erityyppistä lainausta. Minkälaisia dokumentteja ne olivat ja mitä niillä mahdollisesti tavoiteltiin?

Tehtävä 3

Naisten kasvatusta ja tapakulttuuria koskeva lehtiartikkeli oli ilmestynyt Turussa 1700-luvun lopulla. Mitä se kertoo aikansa kulttuurista? Millaista lähdekritiikkiä tuota artikkelia kohtaan voidaan mahdollisesti esittää?

Arviointikriteerit

Kokeessa arvostellaan aihepiirin tiedollista hallintaa, käsitteiden käyttöä sekä hakijan taidollisia valmiuksia, kuten päättelykykyä ja vastausten loogisuutta. Nämä kriteerit on myös ilmoitettu hakijoille haastattelutilanteessa. Arvioinnissa hyödynnetään alla olevaa arviointimatriisia.

Arviointimatriisi

Tietojen oikeellisuus ja olennaisuus, käsitteiden täsmällisyys

0: Vastaus ei sisällä lainkaan tehtävässä edellytettyä tietoa. Tehtävä on ymmärretty virheellisesti.

Tyydyttävä: Vastaus on niukkasisältöinen tai se sisältää paljon epäolennaisuuksia. Tehtävään on vastattu vain osittain. Käsitteiden hallinta on puutteellista.

Hyvä: Vastaus sisältää verraten täsmällistä ja tehtävään hyvin sopivaa tietoa. Käsitteiden hallinta on hyvää.

Kiitettävä: Vastaus sisältää olennaisia ja aiheen kannalta mielekkäästi rajattuja tietoja. Tietojen ja käsitteiden hallinta on täsmällistä.

Analyttisyys, loogisuus, perustelevuus

0: Vastaus on jäsentämätön ja sekava. Väitteitä ei ole perusteltu.

Tyydyttävä: Vastauksen rakenne on luettelomainen tai epäselvä. Aiheen tarkastelu on heikosti erittelevää. Väitteitä on perusteltu niukasti.

Hyvä: Vastaus on joiltakin osin analyttinen. Aiheen tarkastelu on johdonmukaista, vaikka sisältää paikoitellen puutteita. Väitteet on perusteltu verrattain hyvin.

Kiitettävä: Vastauksen yleisote on analyttinen. Aiheen tarkastelu on johdonmukaista ja argumentoivaa, ja väitteillä on hyvät perustelut.

Kriittisyys, moniperspektiivisyys, kyky arvioida ja soveltaa tietoa

0: Vastaus ei sisällä minkäänlaisia (lähde)kriittisiä huomioita eikä järkiperustaista tietojen arviointia tai soveltamista. Vastauksessa ei ole merkkejä kyvystä pohtia eri tulkintoja tai vaihtoehtoja.

Tyydyttävä: Vastauksessa on vähäisiä merkkejä lähdekriittisyydestä sekä joitain satunnaisia heikkoja merkkejä eri näkökulmien tulkinnallisuuden pohdinnasta. Vastaus ei juuri sisällä tietojen soveltamista.

Hyvä: Vastauksessa on paikoitellen hyvää (lähde)kriittistä pohdintaa ja hyviä tulkintoja sekä joitain hyviä esimerkkejä moniperspektiivisestä ajattelusta. Vastauksessa on joitain merkkejä kyvystä arvioida ja soveltaa tietoa.

Kiitettävä: Vastauksessa on terävä ja oivaltava (lähde)kriittinen ote. Vastaus sisältää moniperspektiivistä punnittua pohdintaa. Tietojen arviointia ja soveltamista on vastauksessa monin paikoin.

Tehtäväkohtaiset arviointiperusteet

Tehtävä 1

Tehtävän tarkoituksena on miettiä ajallista muutosta ihmisen ja eläinten suhteessa uuden ajan alussa. Lainausten näkemyksiin ovat muun muassa vaikuttaneet kristinusko, tieteellinen vallankumous sekä valistusajattelu.

Hakija voi vastauksessaan pohtia myös muutoksen ja jatkuvuuden käsitteitä: näkykö teksteissä enemmän muutokseen viittaavia asioita vai edustavatko ne pikemminkin jatkuvuutta ihmisen ja eläinten suhteessa. Hakija voi myös analysoida, miten esimerkiksi kirjoittajien ammatti, asema ja heidän kokemuksensa toimimisesta eläinten kanssa ovat vaikuttaneet heidän näkemyksiinsä.

Tehtävä 2

Tehtävän tarkoituksena on kahden lainauksen systemaattinen vertailu. Tuon vertailun perustana huomiota tulee kiinnittää lainausten kirjoittajien taustaan, lainausten tyyliin ja ilmaisuun sekä niiden päämääriin.

Ensimmäinen lainaus on kirjoitettu merirosvoudesta sisältä päin eli siinä kuvaillaan omakohtaisten kokemusten perusteella merirosvojen elämää. Kirjoittaja tunsu aiheensa, eikä hänellä ei ollut tarvetta tuomita merirosvoja, vaan pikemminkin tehdä heidän toimintaansa laajemman yleisön piirissä tunnetuksi kirjan muodossa. Teksti voidaan nähdä neutraalina ja informatiivisena, mutta sitä voidaan myös tarkastella yrityksenä palauttaa merirosvojen tahriintunutta mainetta.

Toinen lainaus on puolestaan luonteeltaan englantilaisen oikeusistuimen pöytäkirja, jossa yksi merirosvo (kapteeni Kidd) on tuomiolla teoistaan. Kyseessä on syyttäjän tunteisiin

vetoava näkemys kyseisen henkilön toiminnasta ja asiakirjan tehtävänä on saada hänet tuomituksi. Tässä lainauksessa merirosvousta tarkastellaan ulkoapäin. Siinä kuvaillaan merirosvouden vaikutusta globaaliin kaupankäyntiin, kauppakomppanioihin, mutta myös kristillisen maailman arvoihin, joita kritisoitiin merirosvouden vuoksi.

Tehtävä 3

Tehtävän tarkoituksena on kontekstualisoida kyseinen lehtiartikkeli historiallisesti ja pohtia sitä lähdekriittisesti. Hakija voi analysoida tekstin luonnetta ja sen tarkoitusperiä.

Oleennaista vastauksessa on, että hakija ymmärtää artikkelin käsittelevän yksinomaan ylempien säätyjen naisia. Hänen voi pohtia myös valistusajattelua ja ranskalaisen kulttuurin dominanssia 1700-luvun lopun tapakulttuurissa sekä niitä erilaisia normeja ja mahdollisuuksia, joita miehille ja naisille tuon ajan maailmassa oli tarjolla.

Lähdekriittisesti teksti tarjoaa useita tulkintalinjoja. Hakija voi pohtia tekstin kirjoittamisen tarkoitusta ja sen julkaisemista kyseisen ajan ”viihdelukemistossa”. Hän voi myös miettiä, miten tosissaan se on kirjoitettu ja onko se mahdollisesti satiiria tuon ajan tapakulttuurista ja sukupuolten välisistä suhteista.